

ზამთარი და ნიბლია

1

ერთხელ ზამთარს და ნიბლიას
მოუხდათ შებმა ხნიერი:

აქეთ იბრძოდა უძლური,
იქით კი მეტად ძლიერი.

ბოროტი, ავზნე, საწყალ ჩიტს
კვალში ჩაუდგა მტრულადა,
მაგრამ ნიბლიაც ცივ ზამთარს
ებრძოდა ეშმაკურადა.

რაკი თმათეთრი, ცალარა
სუსტთან ვერასა ხდებოდა,
გულგასახეთქად ნიბლიას
დაცინვით ეკითხებოდა:

- მითხარ, სადღაა დღეს შენი
სიმხიარულე გულისა:

ან ბუდე სადმე ჩადგმული
ძუის თუ ჩალაბულისა,
ან ნათესები, მრავალი
სიუხვე მინდორ-ველისა,
ისე რომ ძაან გიყვარდა
ჩარაკრაკება ყელისა?!

სად გყვანან ამხანაგები,
რომ დღეს აღარსად მღერიან,
გადაკარგულან შორს, სადღაც
და შიშით შემომცქერიან!

- ტყვილა მაშინებ, ზამთარო,
რიხიან ბაქიბუქით;

ვერას დამაკლებ, ვიდრე მზე
დამყურებს თბილი შუქითა.
სულ არ გამქრალა ჯერ ჩემში
სიმღერა, მხიარულება,
ჩემი ტოლ-ამხანაგების

არ მჯერა მოუძღვრება.
სძინავთ და გაიღვიძებენ
მათი სიმებიც გულისა,
საქებად, სადიდებელად
ლამაზი გაზაფხულისა!
გაზაფხულდება, მშვენივრად
-შემოსავს მთა-ველთ ზღუდესა,
და მეც ჩავკვანწავ ხელახლა
კობტად სულ ახალ ბუდესა!
ფვავილნიც გაიშლებიან
ათასფრად მრავალ მხარესა,
ტკბილ სურნელებას მოჰფენენ
ველ-მინდვრის არემარესა!
კვლავ გადიბანენ ნაზად პირს
ია და ვარდი ნამითა,
და კვლავ შაშვები ტყის პირად
მაცრულს ჩაჰკრავენ ღამითა!
-- რა ბავშვურადა ლიკლიკებ,
ვაი, საწყალო ნიბლია:
ბევრ შენისთანა ჩიტისთვის
ყინულზე თავი მიგლია!
ტყუილი არის, არ ესმის
გაზაფხულს შენი ჟუდარა!
ხვალ ჩემი თოვლი გახდება
შენი კუბო და სუდარა!
უთხრა ჩიტსა და გამორდა,
სადღაც გასწია, წავიდა,
და თითქოს იმ დღეს მზეც ადრე
მთებს მოეფარა, ჩავიდა.

ოდნავ მოფიფქა მიდამო
ზამთარმა თოვლის ფქვილითა,
შემდეგ ცა მოაკაშკაშა
და მოუყინა დილითა.
მზიურ აბრძანდა ზამთარი,
გაჰხედა მინდორ-ველებსა,
თეთრად გაჰქონდათ ლაპლაპი
მაღლა მთებს, დაბლა სერებსა.
მრავალი ჩიტი ეყარა
მთლად გაყინული ველადა,
მძოლოდ ნიბლიას მაგვარი
ერთიც არ ჩანდა სრელადა.
ბინდისას შეხვდა ზამთარი
ნიბლიას ცოცხალს კვალადა.
- სად იყავ წუხელ, ნიბლიავ?
ჰკითხა შუბლშეკვრით, მწყრალადა.
-- წუხელის დედაკაცები
მთელ ღამეს რეცხდნენ სარეცხსა,
და მეც შევძვერ და შევედი,
სიდანაც ღვრიდნენ ნარეცხსა.
მივიმალ-მივიკუნჭევი
მათ შორის ცეცხლაპირასა,
ავდექ და გამოვსრიალდი,
კარს რომ ალებდნენ დილასა.
- მაშ კარგი, ამაღამისთვის
ველარსად დამემალეები!
მართლაც, იმ ღამეს ზამთარმა
მოუშვა სუსხის ბრჭყალები,
მიჰყინ-მოჰყინა მინდვრები,
გაჰკვერა, გააკრიალა:
ისე გახადა სოფელი,
როგორც ბურთი და ბზრიალა.
და საწყალ დედაკაცების
ქვაბები სულ მთლად მიჰყინა,

მაგრამ ნიბლიამ იმ ღამეს
აღარ დაიძლო იქ ბინა.
- როგორ გადარჩი? - ზამთარმა
ჰკითხა მეორე დილასა.
- იქნებ გეგონა წუხელის
ვერ ვიშოვიდი ბინასა!
შენ რომ ყინვასთან იხეთქდი
თავს ჩემი ბინის სწავლაში,
მე იმ დროს ტკბილად მეძინა
ცხენებთან ერთად თავლაში!
- ცხენებთან?! ერთი უყურეთ!
ახლა ვუჩვენებ სეირსა!
იმათთან ერთად, იცოდე,
არც შენ დაგაყრი ხეირსა!

3

იმ ღამეს უფრო მოყინა.
მოაცახცახა სერები,
მინდვრად დაყინა ფრინვლები,
თავლა-ბოსელში ცხენები.
დილით კი ჩვენი ნიბლია,
დახტოდა, დანავარდობდა,
დაციკჭიკობდა, გალობდა
აღარაფერზე დარდობდა.
-- როგორ! კიდევაც დამცინი,
შე წუწკო, მოუსვენარო?
მითხარ, სად ეგდე წუხელის
სიცოცხლე მოულხენარო?
- შენ რომ თავლაში ჰყინავდი,
ბრაზობდი, ბობოქარობდი,
ჩახუტულ დედა-შვილ--შუა

მე თბილ ლოგინში ვხარობდი.
ისეთი მხურვალე იყო
მათი ალერსი, ტრფიალი,
რომ შენი ყინვა და თოვლი
და ქარის მწარე გრიალი
ვერას მიზამდნენ, ზამთარო,
მე დედა-შვილთან სრულადა:
ვერც შემდეგ რამეს დამაკლებ,
რაგინდ მომექცე მტრულადა!
მალე აიკრავ ნაბადასა,
ნაბიჯს დაარტყამ მგლურადა!
ზამთარი ბრაზით კვდებოდა
და იცლებოდა გულადა...
ნიბლიას მაინც ზამთარი
ვერ უხერხებდა ვერასა:
ფრთოსანი ყოველ დილ-დილით
მორთავდა ხოლმე მდერასა:
- გაზაფხულდება, საყანე
ნათესნი გაიშლებიან,
სული გასძვრება ზამთარსა,
ყინულნი ჩამოდნებიან!
ბუდეს ავაგებ ლამაზად,
დავჩეკავ, დავზრდი შვილებსა;
დასასვენებლად გავიხდი
ბალ-ვენახების ჩრდილებსა!
მოფრინდებიან თბილ ქვეყნით
ტოლ-ამხანაგნი, სწორები,
გაივსებიან ფრინვლებით
ტყე-ცალა, მინდორ-გორები!
საერთო ფერხულს დავაბამთ
ჩავუხმატკბილებთ არესა,
ქებათა-ქებას შევასხამთ
ყოველ კუთხეს და მხარესა!
შევძახებთ: "ვაშა გაზაფხულჟ,

მზეს მუდამ სათაყვანებსა,
მინდვრად დაბნეულ თესლეულს,
გულუხვად მოსულ ყანებსა!ნ

1897 წ.